

DANMARK I DEN GLOBALE ØKONOMI
SEKRETARIATET FOR MINISTERUDVALGET

Prins Jørgens Gård 11, 1218 København K
 Telefon 33 92 33 00 - Fax 33 11 16 65

BILAG 9

Danske universiteters rammevilkår¹

Indholdsfortegnelse

Indledning - styringsmodeller på universitetsområdet	1
Danske universiteters rammevilkår	3
1. Uddannelser	3
1.1 Uddannelsers indhold og tilrettelæggelse	3
1.2. Adgang og optag	4
1.3. Eksamen.....	4
1.4. Censur og kvalitet	4
1.5. Tildeling af doktorgrader.....	4
2. Personale	5
3. Økonomi	6
4. Generelle regler.....	6
5. Universiteternes rammevilkår i Danmark og Storbritannien.....	7

Indledning - styringsmodeller på universitetsområdet

I flere lande er universiteter private institutioner, der modtager et vist offentlig tilskud. Det gælder f.eks. en række universiteter i USA og Storbritannien. I de fleste europæiske lande finansieres universiteter af en blanding af offentlige og private midler. Lande med offentligt finansierede universiteter har en højere grad af central styring end i lande med mere privat finansiering.

I lande, hvor universiteterne primært finansieres af offentlig midler, er universiteterne underlagt detaljerede regler for anvendelsen af offentlige midler som i den øvrige offentlige sektor. Det gælder også i Danmark.

De danske universiteter har på de fleste områder lige så store frihedsgrader som universiteter i de fleste andre EU-lande. På to områder tilhører Danmark den gruppe af lande som er mere restriktive i den centrale regulering. Det gælder for det første den ministerielle godkendelse af universiteternes uddannelsesudbud, herunder godkendelse af alle nye uddannelser efter centralt fastsatte regler, jf. beskrivelsen nedenfor. Det gælder for det andet den centrale regulering af antallet og aflønningen af ansatte i højere lønrammer. På andre områder har de danske universiteter lige så stor, hvis ikke større frihed, end andre EU-lande.

På det faglige område har danske universiteter en stor frihed til selv at tilrettelægge sin virksomhed. Med hensyn til indholdet af aktiviteter har universiteterne frihed til at selv at fastlægge f.eks.:

- hvilket pensum de studerende skal igennem,
- hvordan undervisningen skal tilrettelægges og gennemføres,
- hvilke forskningsområder de vil koncentrere sig om,
- hvordan arbejdsopgaverne skal fordeles mellem medarbejderne,
- om de vil styrke administrationen og fritage forskere og undervisere for adm. opgaver,
- om de vil satse på samarbejde med andre institutioner eller virksomheder i ind- og udland,
- hvorledes de vil bruge deres bevillinger inden for formålet

¹ Dette bilag er udarbejdet af Sekretariatet for ministerudvalget for Danmark i den globale økonomi. Bilaget er sendt til Globaliseringsrådet som faktisk baggrund for rådets drøftelser. Globaliseringsrådet kan ikke tages til indtægt for bilaget.

- hvilke bygninger de vil disponere over, dog skal dispositioner over 50 mio. kr. godkendes af Finansudvalget.

For så vidt angår disponering af økonomiske midler, skal universiteterne følge de samme grundlæggende principper, som gælder for andre offentlige virksomheder. Vedrørende personale og studerende skal universiteterne følge en række love og regler, som gælder i den offentlige forvaltning med henblik på at beskytte individer, herunder f.eks. generelle statslige regler for personale og regler om studerendes rettigheder og klageadgang. Danske universiteter er som en del af den offentlige sektor også underlagt generelle regler, som følger af forvaltningsloven, offentlighedsloven, ligestillingsloven m.v.

Tablet 1 viser en oversigt over universiteternes autonomi i en række lande. Tabellen er udarbejdet af OECD. Det fremgår som nævnt, at blot to lande udover Danmark har en central regulering af universiteternes uddannelsesudbud. I Danmark foretager Videnskabsministeriet en forudgående kontrol af, hvorvidt en ny uddannelse lever op til centrale regler om adgang, eksamen m.v. I de fleste af de lande, som Danmark normalt sammenligner sig med, er udbud og kvalitetssikring af uddannelserne gennem fx akkreditering institutionernes eget ansvar.

På lønområdet skiller Danmark sig ud fra f.eks. Sverige, Finland, Holland og England når det drejer sig om aflønning. Mens Danmark og f.eks. Norge har en central regulering af universitetspersonalets lønninger, har de andre landes universiteter fuld autonomi.

Tablet 1. Universiteternes autonomi i udvalgte OECD-lande (mørk markering angiver autonomi)

	Finansiering			Personale		Uddannelser	
	Økonomisk dispositionsfrihed	Optage lån	Fastsætte deltagerbetaling	Ansætte personale	Bestemme lønninger	Udbud af fag	Bestemme optag
Holland							
Polen							
Australien							
Irland							
England							**
Danmark							*
Sverige							
Norge							
Finland							
Østrig							

Kilde: *Changing patterns of governance in higher education* in Education Policy Analysis, OECD 2003. I publikationens "Table 3.1. Extent of autonomy experienced by universities" har OECD opstillet en oversigt over autonomi for et udvalg af lande. Få lande er udeladt her pga. manglende oplysninger i den oprindelige tabel. Noter: * I Danmark er der kun maksimumsramme for enkelte uddannelser, eksempelvis medicin og dyrlæge. ** De britiske universiteter forpligter sig til et givent optag på udvalgte uddannelser i forbindelse med tildeling af offentlige midler.

OECD fremhæver følgende i deres analyse:

- Øget autonomi kombineres ofte med indirekte styringsmekanismer, der sikrer, at universiteterne fortsat opfylder samfundets behov.
- Det er især tilfældet blandt de lande, der har en høj grad af offentlig finansiering.
- Af indirekte styringsmekanismer, fremhæves muligheden af at sammenkæde offentlig uddannelsesfinansiering med universiteternes output.

Danske universiteters rammevilkår

Nedenfor beskrives rammevilkårene opdelt i 1) uddannelser, 2) personale, 3) økonomi og 4) generelle regler.

1. Uddannelser

Universiteterne kan udbyde

- heltidsuddannelser (fuld statstilskud og ingen deltagerbetaling)
- deltidsuddannelser (delvis statstilskud og deltagerbetaling)
- aktiviteter som indtægtsdækket virksomhed (ingen statstilskud og fuld deltagerbetaling)

1.1 Uddannelsers indhold og tilrettelæggelse

Heltidsuddannelser

Universiteterne kan udbyde følgende forskningsbaserede uddannelser som heltidsuddannelser: bachelor- kandidat- og ph.d.-uddannelser, jf. universitetslovens § 4.

De generelle uddannelsesregler for bachelor- og kandidatuddannelser ved de 12 universiteter, der er omfattet af universitetsloven, er nu fastsat i én fælles bekendtgørelse (B 338 af 06/05/2004).² De detaljerede regler for de enkelte uddannelser skal fastlægges af universitetet i studieordningen.

Bekendtgørelse om parallelforløb og fællesuddannelse (offentliggøres i Lovtidende på fredag): Bekendtgørelsen fastsætter rammerne for at op til 2/3 af den danske universitetsuddannelse kan foregå ved et eller flere udenlandske universiteter som enten et parallelforløb eller en fællesuddannelse. Det er det danske universitet, der træffer beslutning om udbud af parallelforløb og fællesuddannelse, herunder den nærmere tilrettelæggelse.

De generelle regler for ph.d.-uddannelsen er fastsat i én fælles bekendtgørelse (B 114 af 8/3/2002). De detaljerede regler for de enkelte ph.d.-forløb fastsættes af universitetet. Som opfølgning på L 403 skal der udstedes en ny ph.d.-bekendtgørelse. Arbejdet forventes igangsat i foråret 2006.

Deltidsuddannelser

Universiteterne kan udbyde følgende forskningsbaserede uddannelsesaktiviteter som deltidsuddannelser: Masteruddannelse, anden efter- og videreuddannelse og supplerende uddannelsesaktivitet med henblik på at opfylde adgangskrav på kandidatuddannelse. De generelle uddannelsesregler for masteruddannelser er fastsat i én fælles bekendtgørelse (B 682 af 16/8/2002). Herudover eksisterer en lang række bekendtgørelser for enkelte masteruddannelser, der er godkendt før udstedelsen af den fælles bekendtgørelse. Som opfølgning på L 403 skal der - parallelt til bachelor- og kandidatuddannelser - udstedes en ny fælles bekendtgørelse, der fastsætter de generelle uddannelsesregler for samtlige masteruddannelser. Dette arbejde forventes igangsat i foråret 2006.

De generelle regler om deltidsuddannelser, herunder formål, område, tilrettelæggelse samt udbud, er fastsat i en bekendtgørelse (B 560 af 19/06/2003).

Indtægtsdækket virksomhed

Universitetet beslutter selv om det vil udbyde uddannelsesaktiviteter som indtægtsdækket virksomhed. Under indtægtsdækket virksomhed er der fuld brugerbetaling, og der er ikke fastsat centrale regler om uddannelsernes form, indhold eller længde. Universiteterne kan også udbyde andre ydelser, som ligger i forlængelse af deres ordinære virksomhed under indtægtsdækket virksomhed.

² Med den nye uddannelsesbekendtgørelse er der ophævet 39 bekendtgørelser.

1.2. Adgang og optag

De generelle regler om adgang, optag m.m. er fastsat i adgangsbekendtgørelsen (B 362 af 20/05/2005).

Adgang til en bacheloruddannelse forudsætter en gymnasial eksamen samt specifikke adgangskrav, som er bestemte gymnasiale fag på hhv. A-, B- eller C-niveau. Universitetet kan herudover beslutte, at den gymnasiale eksamen er bestået med et bestemt eksamensgennemsnit som minimum, eller at enkelte fag er bestået med en bestemt minimumskaraktter. Optag reguleres efter kvotesystemet (kvote 1 og kvote 2). Ministeriet fastsætter hvert år kvoternes størrelse efter indstilling fra universitetet.

Adgang til en kandidatuddannelse forudsætter en relevant bacheloruddannelse. Universitetet træffer afgørelse om optagelse af den enkelte ansøger, men der må alene anvendes faglige kriterier som udvælgelseskriterier.

Universitetet bestemmer sely, efter reglerne om frit optag, hvor mange studerende det vil optage på den enkelte bachelor- og kandidatuddannelse, medmindre ministeriet fastsætter et årligt maksimumstal for optagelseskapaaciteten (dette gælder for læge, tandlæge og dyrlæge). Med frit optag menes, at universitetet fastsætter optagelseskapaaciteten under hensyntagen til muligheden for at give en forsvarlig forskningsbaseret undervisning med kvalificerede undervisere og tilstrækkelig bygningskapaacitet. Universitetet skal i tilknytning hertil tage hensyn til, at optagelsestallet er i overensstemmelse med samfundets behov for uddannelse inden for det pågældende fagområde.

1.3. Eksamen

De generelle regler om eksamen er fastsat i eksamensbekendtgørelsen (B 867 af 19/8/2004).

Reglerne fastslår, at formålet med eksamen er at bedømme, om og i hvilken grad den studerendes kvalifikationer er i overensstemmelse med de mål, kompetencer og faglige krav, som er fastsat for den enkelte uddannelse. Herudover indeholder bekendtgørelsen bl.a. regler om prøveformer, bedømmelse, afholdelse af prøver, antal eksamensforsøg, førsteårsprøven, offentliggørelse af bedømmelsen, klager over eksamen og eksamensbevis. Reglerne har bl.a. til formål at sikre de studerendes retssikkerhed ved eksamen.

Ved bedømmelsen gives normalt karakterer efter 13-skalaen. Regler herom er fastsat i karakterskalabekendtgørelsen (B 513 af 22/6/1995).

1.4. Censur og kvalitet

De generelle regler om censorinstitutionen er fastsat i censorbekendtgørelsen (B 332 af 25/5/1993 med senere ændringer).

Formålet med censorinstitutionen er bl.a., at sikre de studerendes retssikkerhed. Censorinstitutionen er også udtryk for en kvalitetssikringsmekanisme. Censorerne skal f.eks. påse, at kravene ved uddannelsernes prøver er i overensstemmelse med de formål og krav, som er fastsat i bekendtgørelser mv., og at de studerende får en ensartet og pålidelig bedømmelse ved prøverne. Herudover afgiver censorformandskabet en årlig beretning til universitetet. Beretningen afgives på baggrund af censorernes indberetninger og indgår i grundlaget for evalueringer af uddannelsen eller faget.

Som opfølgning på L 403 skal der udarbejdes en bekendtgørelse om kvalitet, herunder censorinstitutionen. Arbejdet er netop igangsat og forventes færdigt primo 2006.

1.5. Tildeling af doktorgrader

Generelle regler er fastsat i bekendtgørelse om doktorgrader (B 750 af 14/8 1996).

Som opfølgning på L 403 skal der udstedes en ny bekendtgørelse. Arbejdet forventes igangsat i foråret 2006.

2. Personale

Universiteterne skal, jf. universitetslovens § 29, stk. 1, følge de af Finansministeriet fastsatte eller aftalte regler om løn- og ansættelsesvilkår for personale ansat ved universiteterne. Herudover har Videnskabsministeriet fastsat enkelte regler på området. Reglerne er generelt af overordnet karakter. F.eks. indeholder overenskomsterne bestemmelser om en basisløn, og universiteterne har mulighed for at yde tillæg og engangsvederlag, uden at der er fastsat noget maksimum for den samlede løn. Tillæg til professorer skal dog samlet set holdes inden for rammerne af cheflønspuljen.

I det nedenstående opremses de regelsæt, der vurderes at have størst betydning for universiteternes muligheder på personaleområdet:

- a) Bekendtgørelse om ansættelse af videnskabeligt personale ved universiteter (B 170 af 17/3 2005)
Bekendtgørelsen fastlægger de overordnede rammer for ansættelse af videnskabelige medarbejdere ved universiteter.
- b) Cirkulære om overenskomst for Akademikere i staten
Cirkulæret fastlægger en række ansættelsesvilkår for akademikere, herunder basisløn, pension, arbejdstid og opsigelse. Engangsvederlag, resultatløns og varige og midlertidige løntillæg fastsættes lokalt uden central fastsat begrænsning.
- c) Cirkulære om stillingsstruktur for videnskabeligt personale ved universiteter
Stillingsstrukturen for videnskabeligt personale fastlægger de mulige stillingskategorier, som universiteterne kan anvende ved ansættelse af videnskabelige medarbejdere. Derudover fastlægges, hvilke centralt fastsatte tillæg der ydes til ansatte i stillingerne.
- d) Cirkulære om protokollat til overenskomst for akademikere i staten om ph.d.-stipendiater
Cirkulæret fastlægger en række ansættelsesvilkår for ph.d.-stipendiater, herunder løn og arbejdsforpligtigelse.
- e) Cirkulære om protokollat til overenskomst for akademikere i staten om institutledere og dekaner ved universiteter
Cirkulæret fastlægger basislønnen for institutleder og dekaner. Engangsvederlag, resultatløns og varige og midlertidige løntillæg fastsættes lokalt uden central fastsat begrænsning. Der kan ske ansættelse på åremål.
- f) Cirkulære om aftale om chefløn
Cirkulæret indeholder en række regler omkring aflønning af chefer, herunder professorer, i staten, blandt andet at faste tillæg til chefer og professorer samlet set skal holdes inden for rammerne af cheflønspuljen.
- g) Cirkulære om timelønnet undervisning
Cirkulæret fastlægger en række vilkår for timelønnede undervisere og censorer.
- h) Budgetvejledning 2001, pkt. 2.5.3. Finansministeriets stillingskontrol
Af punktet fremgår, at stillinger i lønramme 37 eller derover skal godkendes i Finansministeriet forud for oprettelse.

3. Økonomi

Tilskud og regnskab

Bekendtgørelse nr. 1489 af 14/12/2004 om tilskud og regnskab m.v. ved universiteterne.

Som opfølgning på L 337 skal der udstedes to nye bekendtgørelser:

1. Ny bekendtgørelse om tilskud og regnskab m.v. ved universiteterne bl.a. med henblik på at afskære visse udenlandske studerende fra taxametertilskud (udstedes i efteråret 2005).
2. Ny bekendtgørelse om fripladser med stipendium som støtte til leveomkostninger (udstedes i efteråret 2005).

Universiteternes regnskab er fra 2005 tilpasset regnskabssystemet i årsregnskabsloven for private virksomheder.

Universiteterne skal i deres lønforvaltning anvende Statens Lønssystem.

Finansministeriets budgetvejledning

Herudover skal universiteterne også følge Finansministeriets Budgetvejledning 2001 med mindre andet eksplicit fremgår af love, bekendtgørelser og aktstykker.³ Budgetvejledningen beskriver en række overordnede regler for økonomiske dispositioner inden for staten. Som selvejende institutioner er det kun en mindre del af Budgetvejledningen, der er relevant for universiteterne.

4. Generelle regler

Lov om offentlighed i forvaltningen

Offentlighedsloven indeholder bl.a. regler, som giver mulighed for aktindsigt til enhver, der forlanger at blive gjort bekendt med bestemte dokumenter. Der gælder dog visse undtagelser for aktindsigten. Dokumenterne skal være indgået til eller oprettet af en forvaltningsmyndighed. Loven fastsætter tillige regler om notatpligt.

Forvaltningsloven

Forvaltningsloven indeholder en række generelle forvaltningsprocessuelle regler, der tillægger borgerne forskellige rettigheder og beføjelser i forbindelse med forvaltningens behandling af en sag. Det har kun relevans for relationen mellem universitetsforvaltningen og borgerne enten som ansatte, studerende eller andre, der i forvaltningsmæssig henseende kommer i kontakt med universiteterne.

Lov om Folketingets Ombudsmand

Ombudsmandsloven indeholder regler om ombudsmandens virke. Ombudsmanden tager stilling til om den offentlige forvaltning handler i strid med gældende ret eller god forvaltningsskik. Ombudsmanden vælges af Folketinget, er uafhængig, behandler sager af egen drift eller efter klage, bestemmer selv om sager skal undersøges, har vidtgående undersøgelsesbeføjelser, bedømmer overvejende på retligt grundlag, påser god forvaltningsskik, men kan ikke træffe bindende afgørelser.

Statsbyggeloven

Loven indeholder nogle overordnede regler for forvaltningen af statens bygninger. Det er som hovedregel ikke relevant for universiteterne, da de er lejere af statens bygninger. For Danmarks Tekniske Universitet, som selv forvalter sine statslige bygninger har loven visse konsekvenser, bl.a. med hensyn til Danmarks Tekniske Universitets tilsynspligt med bygningerne.

³ Budgetvejledningen kan ses på efterfølgende link:

<http://www.fm.dk/visPublikationesForside.asp?artikelID=3148>.

Lov om ligestilling af kvinder og mænd

Ligestillingsloven har til formål at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd, herunder lige integration, lige indflydelse og lige muligheder i alle samfundets funktioner med udgangspunkt i kvinder og mænds ligestilling. Loven skal desuden modvirke direkte og indirekte forskelsbehandling på grund af køn samt modvirke seksuel chikane.

Lov om behandling af personoplysninger

Persondataloven omfatter generelle regler om behandling af personoplysninger. Loven gælder for offentlige myndigheder og den private sektor. Loven indeholder bl.a. regler om registreredes rettigheder, datasikkerhed og offentlige myndigheders og den private sektors anmeldelsespligt.

Lov om tidsbegrænset ansættelse

Denne lov er en implementering af et EU-direktiv og er en generel lov som gælder for alle arbejdsgivere i Danmark. I loven fastslås, at der ikke må ske diskrimination af tidsbegrænsede ansatte. Det følger desuden af loven, at for ansatte beskæftiget med undervisnings- og forskningsvirksomhed kan fornyelse af flere på hinanden følgende tidsbegrænsede ansættelsesforhold højst ske to gange.

Lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer

Funktionærloven indeholder blandt andet regler om varsler ved opsigelse, godtgørelse for usaglig afsked og løn under barsel og sygdom. Loven gælder også for private arbejdsgivere.

Lov om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne

Ifølge loven skal oplysninger om undervisning, uddannelser og uddannelsesinstitutioner være offentligt tilgængelige på internettet, så borgerne enkelt og hurtigt kan vurdere kvaliteten af undervisningen på de enkelte skoler og institutioner. På institutionernes hjemmeside skal der være oplysninger om uddannelser, fagudbud, læseplaner, værdigrundlag og pædagogisk udgangspunkt, karaktergivning, gennemsnitskarakter for afsluttende eksamen, fuldførelsestid, fuldførelsesfrekvens, frafald, overgangsfrekvens til anden uddannelse, overgangsfrekvens til beskæftigelse samt uddannelses- og undervisningsevalueringer.

5. Universiteternes rammevilkår i Danmark og Storbritannien

Med henblik på at give et overordnet indtryk af forskelle i rammevilkår mellem danske universiteter og lande med private universiteter opstilles i det følgende en række sammenligninger af danske og britiske forhold.

Finansiering af uddannelse

Danmark	Storbritannien
<ul style="list-style-type: none">• Høj grad af offentlig finansiering. Tilskud ydes dels til forskning og dels til uddannelse på baggrund af de studerendes eksamensaktivitet.• Ingen deltagerbetaling for studerende fra lande fra EU/EØS.• Fra 1. august 2006 må universiteterne selv bestemme deltagerbetalingen for studerende fra lande uden for EU/EØS. Skal mindst dække de omkostninger, der er forbundet med undervisningen.	<ul style="list-style-type: none">• Både offentlig og privat finansiering.• Deltagerbetaling for alle studerende – dog maksimalt 3.000 £ pr. år for borgere fra EU/EØS for uddannelse på bachelor-niveau.• Universiteterne bestemmer selv deltagerbetalingen for uddannelser på mastersniveau og for studerende fra lande uden for EU/EØS.

Økonomisk dispositionsfrihed

Danmark	Storbritannien
<ul style="list-style-type: none">• Universiteterne disponerer frit inden for sit formål ved anvendelse af tilskud, indtægter og kapital under ét.• Det er en betingelse, at universiteterne varetager de opgaver, der er givet tilskud efter.• Videnskabsministeren kan tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde, hvis universitetet ikke følger tilskudsbetingelserne.	<ul style="list-style-type: none">• Universiteterne disponerer overordnet frit over de midler, de modtager fra deltagerbetaling (tuition).• Universiteter, der vælger at opkræve den maksimale deltagerbetaling på 3.000 £ årligt, skal tilbyde et stipendium på minimum 300 £ til de økonomisk dårligst stillede.• Ved tildeling af offentlige midler indgår universitetet en såkaldt funding agreement. Heri præciseres det (i ”<i>broad terms</i>”), hvad institutionen har forpligtet sig til ved tilskudstildelingen - eksempelvis mht. optag.

Personale

Danmark	Storbritannien
<ul style="list-style-type: none">• Universiteterne er forpligtet til at følge stillingsstruktur, ansættelsesbekendtgørelse og de statslige overenskomster mv.• Engangsvederlag, resultatløns og varige og midlertidige løntillæg til ansatte, der ikke er chefer eller professorer, fastsættes lokalt uden central fastsat begrænsning.• Der er fastsat en ramme for antallet af stillinger i de særlige lønrammer, herunder professoraterne.• Der kan ydes varige og midlertidige tillæg til professorer inden for rammerne af den såkaldte cheflønspulje. Derudover kan der gives resultatløns eller engangsvederlag.	<ul style="list-style-type: none">• Universiteterne giver generelt mere i løn til personale, der har særligt efterspurgte kvalifikationer. Det betegnes <i>market supplement payment</i>.• I 2000 introducerede det britiske undervisningsministerium en bonusordning for <i>postgraduate teaching graduates</i>, kaldet Golden Hellos.• Bonusordningen giver en bonus på op til 4.000 £ ekstra om året til undervisere inden for områder med lærermangel, primært naturvidenskab.• Der er ingen centralt fastsat ramme for antallet af professorstillinger og administrative chefstillinger.

Udbud af uddannelser

Danmark	Storbritannien
<ul style="list-style-type: none">• Udbud af ordinære uddannelser kræver godkendelse af videnskabsministeren.• Universiteterne fastsætter selv dimensioneringen på de enkelte fag. Videnskabsministeren kan fastlægge maksimumsrammer for tilgangen til uddannelserne. Det er i øjeblikket tilfældet for eksempelvis medicin og dyrlæge.• Universitetet kan desuden udbyde uddannelser som indtægtsdækket virksomhed. Denne aktivitet er ikke tilskudsberettiget, og kan ikke afsluttes med opnåelse af en statsanerkendt grad.	<ul style="list-style-type: none">• Den britiske undervisningsminister anerkender ved bekendtgørelse de universiteter, der har "degree awarding powers" og kan tildele bachelor-, mastergrader osv.⁴• Disse anerkendte universiteter fastlægger selvstændigt deres uddannelsesudbud.

⁴ <http://www.dfes.gov.uk/recognisedukdegrees/PS/2003.htm>

Regler for optag

Danmark	Storbritannien
<ul style="list-style-type: none">• Regler for adgang til bachelor og kandidatuddannelser fastsættes af videnskabsministeren i en bekendtgørelse (adgangsbekendtgørelsen).• Adgang til en bacheloruddannelse forudsætter en gymnasial uddannelse. Enkelte uddannelser kræver endvidere specifikke adgangskrav, såsom bestemte gymnasiale fag på A-, B- eller C-niveau.• Studiepladserne tildeles (primært) efter faldende kvotient fra den adgangsgivende eksamen.	<ul style="list-style-type: none">• Optagelsesproceduren bestemmes af det enkelte universitet.• Mange universiteter bruger et nationalt pointsystem baseret på forskellige typer ungdomsuddannelser og faglige niveauer – universiteter fastsætter selvstændigt pointkravet⁵.• Prestige universiteter har meget strenge optagelseskrav, der ofte kræver akademisk anbefaling og et forudgående interview.• F.eks. optager Oxford Universitet i princippet alle ansøgere ved individuel vurdering, men baseret på et detaljeret sæt af minimumskriterier (faglige niveauer fra ungdomsuddannelse) for de enkelte uddannelser⁶.

Kvalitetssikring

Danmark	Storbritannien
<ul style="list-style-type: none">• Universitetsloven indeholder grundlæggende bestemmelser vedr. kvalitetssikring, herunder ledelsens ansvar for planlægning, gennemførelse og opfølgning på evalueringer. Den udmøntes i bekendtgørelse vedr. kvalitetssikring og censorinstitutionen, der omfatter alle universitetsuddannelser.• Videnskabsministeren kan ifølge § 3 i universitetsloven tilbagekalde uddannelser, der ikke lever op til de til enhver tid gældende krav til forskningsbaseret uddannelse.• Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) kan ifølge sit lovgrundlag gennemføre evalueringer af universitetsuddannelser uden universiteternes samtykke.• Når universiteterne gennemfører eksterne evalueringer kan de selv vælge mellem evalueringsenheder, der lever op til internationale retningslinier.	<ul style="list-style-type: none">• Britiske universiteter har i princippet selv ansvaret for at deres uddannelsesudbud i Storbritannien (og i udlandet) er af en tilstrækkelig høj kvalitet.• Det britiske Quality Assurance Agency for Higher Education (QAA) har imidlertid samme funktion som det danske EVA. QAA gennemfører eksterne evalueringer af særligt institutioner i deres helhed.• QAA er en uafhængig organisation finansieret af universiteters "abonnementer" og kontrakter med myndigheder, der finansierer videregående uddannelse, herunder <i>Higher Education Funding Council (HEFCE)</i>.• QAA udvælger selv uddannelser og institutioner til eksterne evalueringer. Det er i princippet frivilligt for institutionerne at deltage, men afvisning af deltagelse vil blive offentliggjort.

⁵ <http://www.ucas.com/candq/tariff/index.html>

⁶ <http://www.admissions.ox.ac.uk/courses/enreq.shtml>

For eventuelle faktuelle spørgsmål: Kontorchef Helle Otte, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, telefon 33929082.